

ಅಧ್ಯಾಯ 4

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಸಿದ್ಧಾಂತ

The Theory of the Firm under perfect Competition

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಉತ್ಪಾದನ ಬಿಂಬಕ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಸರಳವೂ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಿವಾದವೂ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಉತ್ಪಾದಕರು (ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳು) ಗರಿಷ್ಠಲಾಭಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ಪ್ರಮಾಣವು ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅದಲು ಬದಲಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ರಚನೆಯು ಮುಂದಿನಂತೆ ಇದೆ. ನಾವು ಮೊದಲು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ಇದಾದನಂತರ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪಡೆಯೋಣ, ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಒಂದು ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಬಯಸುವ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆಂದು ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

4.1 ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು

Perfect Competition: Defining Features

ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವೊಂದರ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗ ನಾವು ಮೊದಲು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

- 1) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೊಳ್ಳುವರು ಮತ್ತು ಮಾರುವವರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- 2) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ಯಮದ ಘಟಕ ಏಕ ರೂಪದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದ ವಿಭಿನ್ನಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

3) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗಮನ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

4) ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೊಳ್ಳುವವರ ಮತ್ತು ಮಾರುವವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಮಾರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರು ತಮ್ಮ ಗಾತ್ರದಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಲಾರರು. ಏಕರೂಪದ ಉತ್ಪನ್ನವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಒಂದೇ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದಿಂದ ಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಕ್ತ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗಮನವೆಂದರೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗಮಿಸಬಹುದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆಗಮನ ಕಷ್ಟವಾದರೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಿತವಾದರೆ ಆಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾರುವವರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಲೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ, ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಗೆ ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ, ಅದೆಂದರೆ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ವರ್ತನೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವುದು ಎಂಬುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವೊಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದರೆ, ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದರೆ ಬಯಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವುದು ಎಂಬುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಒಬ್ಬ ಗ್ರಾಹಕರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಗ್ರಾಹಕರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಆಕೆಗೆ ಸರಕನ್ನು ಮಾರಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮಾನವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ತಾನು ಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದಷ್ಟು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಆಕೆಯ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಅನೇಕ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಚಲಿತ ಬೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದಾಗ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವುದು ಒಂದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನೆಯೆಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭಾವಿಸುವುದುಂಟು. ಏಕೆ? ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಒಂದೇ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸನ್ನಿವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋಣ. ಈಗ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ತನ್ನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳು ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರುವುದರಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು (ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು) ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಖರೀದಿಯನ್ನು ಇತರ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಯಾವುದೇ “ಹೊಂದಾಣಿಕೆ” ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಇವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ತನ್ನ ಸರಕನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು

ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿರುವುದೇ “ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವವ” ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯ ಷರತ್ತಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

4.2 ಆದಾಯ Revenue

ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತನಗಿಷ್ಟ ಬಂದಷ್ಟು ಘಟಕಗಳಷ್ಟು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದಾಗ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸುವ ಬೆಲೆಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಕಿನ ಒಂದು ಘಟಕದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p ಆಗಿರಲಿ. ಆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ p ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಸರಕಿನ ಪ್ರಮಾಣ q ಆಗಿರಲಿ, ಆಗ ಸರಕಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ (p)ಯನ್ನು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣ(q)ದಿಂದ ಗುಣಿಸಿದಾಗ ಬರುವುದೇ ಆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ(TR)ವೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ

$$TR = p \times q$$

ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಿತ್ರಗೊಳಿಸಲು ಈ ಮುಂದಿನ ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಮೇಣದಬತ್ತಿ (ಮೊಂಬತ್ತಿ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿರಲಿ ಒಂದು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ (ಮೊಂಬತ್ತಿ) ಪೊಟ್ಟಣದ ಬೆಲೆ ರೂ. 10 ಆಗಿರಲಿ. ಒಬ್ಬ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ (ಮೊಂಬತ್ತಿ) ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 4.1 ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ (ಮೊಂಬತ್ತಿ) ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸದೇ ಇದ್ದಾಗ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ($TR = 0$) ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ,

ಕೋಷ್ಟಕ 4.1: ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ

ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪೊಟ್ಟಣ	ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ (TR)
0	0
1	10
2	20
3	30
4	40
5	50

ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ (ಮೊಂಬತ್ತಿ) ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ, $TR = 1 \times \text{ರೂ } 10 = \text{ರೂ } 10$ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಎರಡು ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ $TR = 2 \times \text{ರೂ } 10 = \text{ರೂ } 20$ ಆಗುತ್ತದೆ; ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಬದಲಾದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೇಖೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಬಹುದು. ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು x -ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಗಳಿಸಿದ ಆದಾಯವನ್ನು y -ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.1 ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೇಖೆಯು O (ಮೂಲ) ದಿಂದ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ (ಉತ್ಪನ್ನದ) ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಸಮೀಕರಣ $TR = p \times q$ ಸರಳ ರೇಖೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಅರ್ಥ TR ರೇಖೆಯು (ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೇಖೆಯು) ಏರು ಮುಖ ಸರಳ ರೇಖೆಯಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸರಳ ರೇಖೆಯ ಇಳಿಜಾರನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣ ಒಂದು ಘಟಕವಾದಾಗ (ಸಮಾನಾಂತರ ಅಂತರ Oq_1 ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.1 ರಂತೆ), ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು (ಲಂಬಾಂತರ ಎತ್ತರ Aq_1 ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.1 ರಂತೆ) $p \times 1 = p$. ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರಳ ರೇಖೆಯ ಇಳಿಜಾರು $Aq_1/Oq_1 = p$. ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

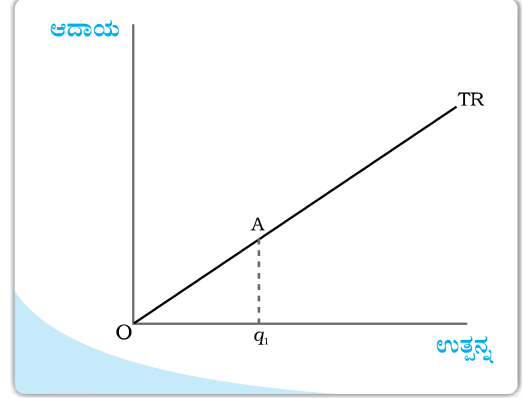
ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವೇ **ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯ (AR)** ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣ q ಆದರೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು p ಆದರೆ, ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (TR) = $p \times q$ ಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ

$$AR = \frac{TR}{q} = \frac{p \times q}{q} = p$$

(ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯ = ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ/ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣ = ಬೆಲೆ $\times$ ಸರಕಿನ ಪ್ರಮಾಣ/ಸರಕಿನ ಪ್ರಮಾಣ = ಬೆಲೆ) ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈಗ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.2 ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನದ ವಿವಿಧ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು x ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು y ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು p ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, y ಅಕ್ಷವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ p ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮನಾದ ಸಮಾನಾಂತರ ಸರಳ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಮಾನಾಂತರ ಸರಳ ರೇಖೆಯನ್ನು 'ಬೆಲೆ ರೇಖೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೆಲೆ ರೇಖೆಯು ಉದ್ಯಮಘಟಕ ಎದುರಿಸುವ ಬೇಡಿಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಸಹ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ p ಯು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.2 ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಇದರರ್ಥ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ' p ' ನ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತನಗಿಷ್ಟ ಬಂದಷ್ಟು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದೆಂದಾಗಿದೆ.

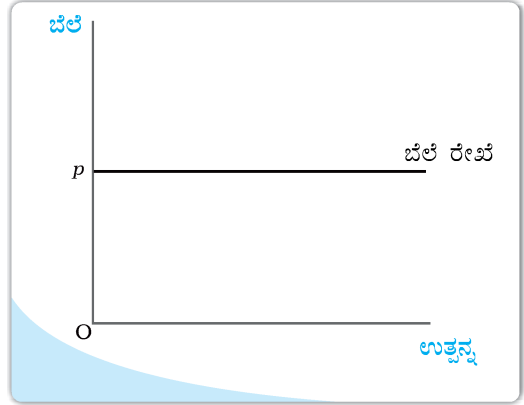
ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯ (Marginal Revenue): ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟಕದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಪಟ್ಟಿ 4. 1 ನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಎರಡು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.1 ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೇಖೆ

ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೇಖೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕ ಗಳಿಸುವ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ರೇಖೆ ಇಳಿಜಾರು,

$$Aq_1/Oq_1 = p. p \text{ ಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಾಗಿದೆ.}$$

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.2 ಬೆಲೆ ರೇಖೆ

ಬೆಲೆ ರೇಖೆಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ರೇಖೆಯು ಲಂಛನವಾದ ಎತ್ತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p ಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ 20 ರೂ ಆಗುತ್ತದೆ, ಮೂರು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ ರೂ 30 ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

$$\text{ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯ (MR)} = \frac{\text{ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ}}{\text{ಸರಕುಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ}} = \frac{30-20}{3-2} = 10$$

ಇದು ಬೆಲೆಯಷ್ಟೇ ಆಗಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾಕತಾಳೀಯವೇ? ನೈಜವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನವು q_1 ನಿಂದ q_2 ಗೆ ಬದಲಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ, p ಎಂದು ನೀಡಿದ್ದಾಗ

$$\begin{aligned} \text{MR} &= (pq_2 - pq_1) / (q_2 - q_1) \\ &= [p (q_2 - q_1)] / (q_2 - q_1) \\ &= p \end{aligned}$$

ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಕ್ಕೆ $\text{MR} = \text{AR} = p$

ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀಜ ಗಣಿತದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕಿಟ್ಟು ಸಹಜ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಒಂದು ಘಟಕದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ, ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಘಟಕವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಘಟಕದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಳವು- ಅಂದರೆ ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯವು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

4.3 ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವಿಕೆ Profit Maximisation

ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದ ಸರಕನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವನ್ನು π ¹ (ಪೈ) ನಿಂದ ಸೂಚಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ(TR) ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ (TC) ದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

$$\pi = \text{TR} - \text{TC}$$

ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ TR ಮತ್ತು TC ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮೀರಿದ ಗಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು q_0 ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತನ್ನ ಲಾಭದ ಗರಿಷ್ಠಮಟ್ಟವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸಬಹುದು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವಂತೆ ಆಗ q_0 ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು q_0 ದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆ q_0 ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಲಾಭವು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ಷರತ್ತುಗಳು q_0 ದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

1. ಬೆಲೆ p , ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚ q_0 ಗೆ ಸಮನಾಗಿರಬೇಕು $p = q_0$.
2. ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚವು q_0 ದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬೆಲೆಯು ಸರಾಸರಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು ($p > \text{AVC}$); ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯು ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು ($p > \text{AC}$).

¹ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರವಾದ π ನಿಂದ ಸಂಕೇತಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ

4.3.1. ಷರತ್ತು 1 Condition 1

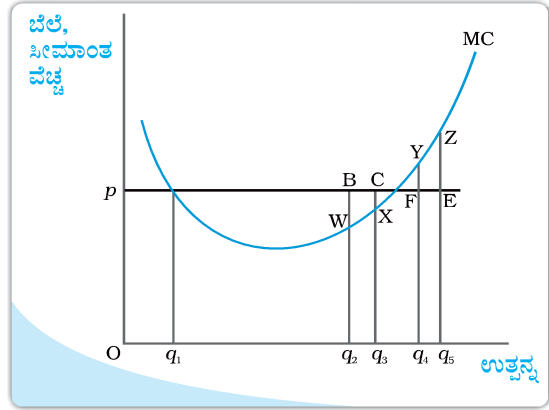
ಲಾಭವು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚಗಳೆರಡು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಬದಲಾವಣೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಲಾಭವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಪ್ರತಿ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾವು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾಗ ಲಾಭವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು, ಇದೇ ತರ್ಕದಿಂದ ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯವು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುವವರೆಗೆ ಲಾಭವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಾಭ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯವು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು $MR=MC$ ಆಗಿದ್ದಾಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಾಭವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಅದನ್ನು ನಾವು q_0 ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ).

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಕ್ಕೆ ನಾವು $MR = P$ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟ $P=MC$ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟ ತಲುಪುತ್ತದೆ.

4.3.2: ಷರತ್ತು 2 Condition 2

ಲಾಭಾಂತವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದಾಗ ಎರಡನೇ ಷರತ್ತನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಯು ಇಳಿಮುಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.3ನ್ನು ನೋಡಿ. ಉತ್ಪನ್ನಮಟ್ಟ q_1 ನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಮನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದಾಗ್ಯೂ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಯು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ನಾವು q_1 ಒಂದು ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನಮಟ್ಟವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆ? ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಪನ್ನಮಟ್ಟಗಳು q_1 ನ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಆದರೆ, ವಿಭಾಗ 3.1ರ ಸನ್ನಿವೇಶ 2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ವಾದವು ಸೂಚಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ q_1 ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು q_1 ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ q_1 ಲಾಭಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.3: ಷರತ್ತು 1 ಮತ್ತು 2 ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ p ಆಗಿರುವಾಗ, ಲಾಭಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನಮಟ್ಟವು q_1 (ಸೀಮಾಂತವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ, MC ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗುವುದು) ಆಗಿರಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.3 ನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. q_2 (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಸೀಮಾಂತವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.) ಅಥವಾ q_5 (ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.)

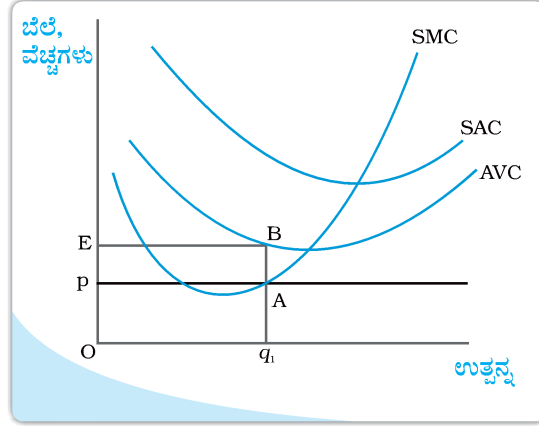
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಆದರೆ, ವಿಭಾಗ 3.1ರ ಸನ್ನಿವೇಶ 2ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ವಾದವು ಸೂಚಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ q_1 ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು q_1 ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ q_1 ಲಾಭಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

4.3.3 ಷರತ್ತು 3 Condition 3

ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದಾಗ 3ನೇಯ ಷರತ್ತನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. 3ನೇ ಷರತ್ತು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ; ಒಂದು ಭಾಗ ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತೊಂದು ದೀರ್ಘಾವಧಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿವೇಶ1: ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯು ಸರಾಸರಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರಲೇಬೇಕು.

ಒಂದು ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು AVC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಉತ್ಪನ್ನಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾ, ಸನ್ನಿವೇಶ 1ರ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಜವೆಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬಹುದು.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.4: ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು AVC ಯ ಸಂಬಂಧ(ಅಲ್ಪಾವಧಿ)

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p ಅದರ ಕನಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚ (AVC) ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಲು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.4 ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು q_1 ಆಗಿದ್ದರೆ, ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚವು ಆದರೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಮೀರಿ ಆಯತ PEBA ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಾವು ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.4.ಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರೆ ಉತ್ಪನ್ನಮಟ್ಟ q_1 ನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p ಯು AVC ಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. q_1 ಒಂದು ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಏಕೆ?

q_1 ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ

TR ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ = ಬೆಲೆ (price) × ಪ್ರಮಾಣ (Quantity)

= ಲಂಬಾಂತರ ಎತ್ತರ OP × ಅಗಲ Oq_1

= ಆಯತದ ಪ್ರದೇಶ $OPAq_1$

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ q_1 ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

TVC (ಒಟ್ಟು ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚ) = ಸರಾಸರಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚ (AVC) × ಪ್ರಮಾಣ

= ಲಂಬಾಂತರ ಎತ್ತರ OE × ಅಗಲ Oq_1

= ಆಯತದ ಪ್ರದೇಶ $OEBq_1$

q_1 ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಲಾಭವು $TR - (TVC + TFC)$ ಆಗಿದೆ, ಅಂದರೆ (ಆಯತ $OPAq_1$ ನ ಪ್ರದೇಶ)-(ಆಯತ $OEBq_1$ ನ ಪ್ರದೇಶ)-TFC ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೂನ್ಯ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, TR ಮತ್ತು TVC ಸಹ ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು-TFCಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಯತದ $OPAq_1$ ನ ಪ್ರದೇಶವು $OEBq_1$ ನ ಆಯತದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ q_1 ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು ಏನನ್ನೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಅದು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರರ್ಥ ಖಂಡಿತವಾಗಿ q_1 ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಮಟ್ಟವಾಗಿರಲಾರದು.

ಸನ್ನಿವೇಶ 2: ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯು ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರಲೇಬೇಕು.

ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ACಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಷರತ್ತು 2ರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.5ಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟ q_1 , ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ P ಯು AC ಗಿಂತಲೂ (ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ) ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. q_1 ಒಂದು ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆ? q_1 ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ TR , $OPAq_1$ ಆಯತ ಪ್ರದೇಶ ಆಗಿದೆ (ಸರಕಿನ ಬೆಲೆ $\times$ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ).

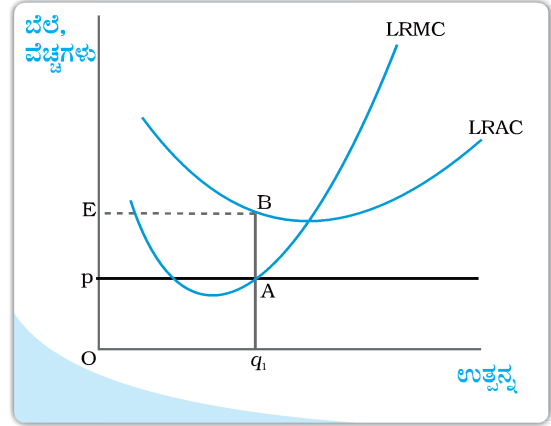
ಆದರೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ TC ಆಯತ $OEBq_1$ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ (ಉತ್ಪನ್ನದ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ $\times$ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ). ಇಲ್ಲಿಂದ q_1 ಉತ್ಪನ್ನಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ $OPAq_1$ ಗಿಂತ $OEBq_1$ ಆಯತ ಪ್ರದೇಶವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಶೂನ್ಯ ಲಾಭ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತದೆ.

4.3.4: ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆ: ರೇಖಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆ:

The profit Maximisation Problem: Graphical Representation

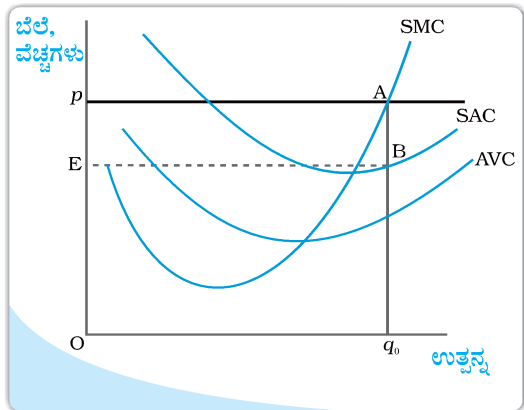
ವಿಭಾಗ 3.1, 3.2 ಮತ್ತು 3.3 ರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ನಾವು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೇಖಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸೋಣ. ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.6ನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು (ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ) ಕನಿಷ್ಠ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿದಾಗ, ನಾವು q_0 ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. q_0 ನಲ್ಲಿ SMC ಯು ಮೇಲ್ಮುಖ ಇಳಿಜಾರು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು p ಯು AVC ಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ. ಇದರಿಂದ ವಿಭಾಗ 3.1 ರಿಂದ 3.3ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾದ ಮೂರು ಷರತ್ತುಗಳು q_0 ನಲ್ಲಿ ನೆರವೇರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ' q_0 ' ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.5: ಲಾಭವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು AC ಯ ಸಂಬಂಧ(ದೀರ್ಘಾವಧಿ):

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ P ಅದರ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ (LRAC) ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದು ಲಾಭವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.5 ನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು q_1 ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವು ಅದರ ಆದಾಯವಾದ ಆಯತ PEBA ಪ್ರದೇಶದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.6: ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ರೇಖಾಗಣಿತ ನಿರೂಪಣೆ (ಅಲ್ಪಾವಧಿ):

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.6 ನೀಡಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ P ಆಗಿದ್ದು, ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನವು q_0 ಆಗಿದೆ. q_0 ದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು $EpAB$ ಆಯತಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿದೆ.

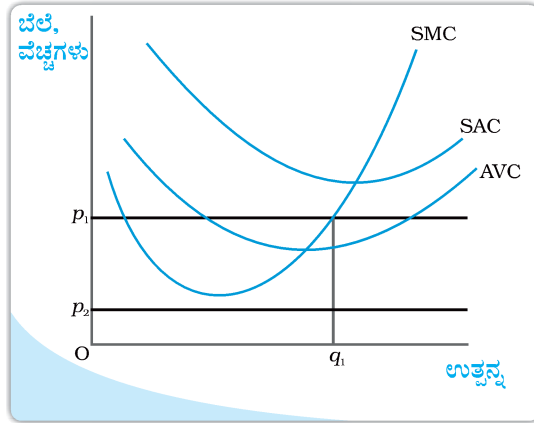
q_0 ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ? q_0 ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು $OPAq_0$ ಆಯತ (ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಲೆ $\times$ ಪ್ರಮಾಣ) ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ q_0 ನಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವು $OEBq_0$ ಆಯತ (ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ $\times$ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣ) ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ q^0 ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಗಳಿಸುವ ಲಾಭವು $EpAB$ ಆಯತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿದೆ.

4.4 ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ: *Supply Curve of a Firm*

ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆಯು ನೀಡಿದ ಬೆಲೆ, ನೀಡಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನೀಡಿದ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದು ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾದ ಸರಕಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ (ಅನುಸೂಚಿ) ಗೆ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಕ್ಷೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಿಸಿ ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ (Y - ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರುವಂತೆ) ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಬಯಸುವ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು (X - ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರುವಂತೆ) ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಮತ್ತು ಧೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

4.4.1 ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ *Short Run Supply Curve of a Firm*

ಈಗ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.7ನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸೋಣ. ನಾವು ಮೊದಲು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರುವಾಗ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದಾದ ನಂತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.7: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಸನ್ನಿವೇಶ 1: ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_1 , ಕನಿಷ್ಠ AVC ಯನ್ನು

ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. SMC ರೇಖೆಯ ಏರಿಕೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ SMC ಯನ್ನು p_1 ಜೋತೆಗೆ ಸಮೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ; ಇದು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟ q_1 ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. q_1 ನಲ್ಲಿ AVC ಕೂಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಾದ p_1 ನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಭಾಗ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಷರತ್ತುಗಳು q_1 ನಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಾದ p_1 ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು q_1 ಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

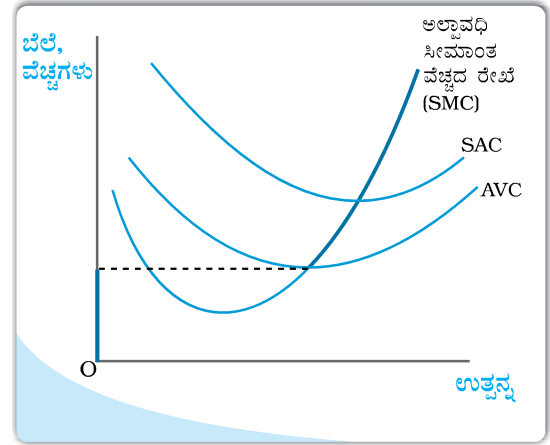
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಎರಡು ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ: p_1 ಮತ್ತು p_2 . ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_1 ಆಗಿದ್ದರೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು q_1 ; ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_2 ಆಗಿದ್ದರೆ, ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿವೇಶ 2: ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_2 ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಇದು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ, p_2 , ಆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ AVC ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು (ವಿಭಾಗ 3ರಲ್ಲಿ 3ನೇ ಷರತನ್ನು ನೋಡಿ) ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.7ನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ, AVCಯು ಖಂಡಿತವಾಗಿ p_2 ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_2 ಆಗಿದ್ದರೆ, ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

1 ಮತ್ತು 2ರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVCಯಿಂದ ಮೇಲೆರುವ SMC ರೇಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಕನಿಷ್ಠ AVCಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.8 ರಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ರೇಖೆಯು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.]

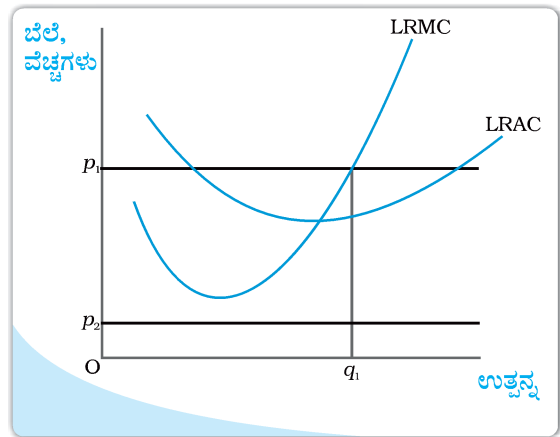
ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.8: ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ
ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ (SMC) ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ (AVC) ಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಗಾಢವಾದ ರೇಖೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.8: ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ
ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ (SMC) ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ (AVC) ಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಗಾಢವಾದ ರೇಖೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

4.4.2 ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ: Long Run Supply Curve of a Firm

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.9ನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ದಂತೆಯೇ ನಾವು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AC (ದೀರ್ಘಾವಧಿ)ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿದ್ದರೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದಾದನಂತರ ಕನಿಷ್ಠ AC (ದೀರ್ಘಾವಧಿ) ಗಿಂತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ ಲಾಭಗಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ.

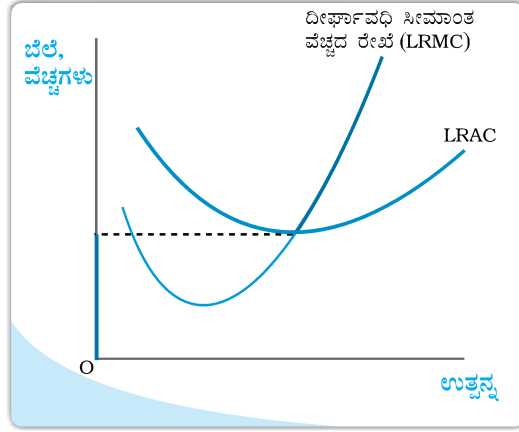
ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.9: ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಗಳ ಎರಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ p_1 ಮತ್ತು p_2 ವನ್ನು ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.9 ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_1 ಆಗಿದ್ದರೆ, ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು q_1 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_2 ಆಗಿದ್ದರೆ, ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ..

ಸನ್ನಿವೇಶ 1 : ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ LRAC ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮನಾದಾಗ:

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_1 ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ, ಇದು ಕನಿಷ್ಠ LRAC ಯನ್ನು ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ. LRMC ರೇಖೆಯ ಏರುತ್ತಿರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ LRMC ಯೊಂದಿಗೆ p_1 ಅನ್ನು ಸಮೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ q_1 ನಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. q_1 ನಲ್ಲಿನ LRAC ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ, p_1 ನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಭಾಗ 3ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಷರತ್ತುಗಳು q_1 ನಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p_1 ಆಗಿದ್ದರೆ, ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆಯು q_1 ಗೆ ಸಮನಾದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿವೇಶ 2: ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ LRACಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ p_2 ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ, ಇದು ಕನಿಷ್ಠ LRAC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ, p_2 , ಆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ LRAC ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು (ವಿಭಾಗ 3ರಲ್ಲಿ 3ನೇ ಷರತ್ತನ್ನು ನೋಡಿ) ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ, LRAC ಖಂಡಿತವಾಗಿ p_2 ನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಎಂದು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.9ರಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿ. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ p_2 ಆಗಿದ್ದರೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.10: ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ತನ್ನ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ (LRMC) ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ (LRAC) ಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಗಾಢ ರೇಖೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ..

1 ಮತ್ತು 2ನೇ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ, ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಕನಿಷ್ಠ LRAC ಯಿಂದ ಮೇಲೇರುವ ಮತ್ತು LRMC ರೇಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ LRAC ಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.10ರಲ್ಲಿ, ಗಾಢವಾದ ರೇಖೆಯು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

4.4.3 ಸ್ಥಗಿತತೆಯ ಬಿಂದು The Shut Down Point

ಈ ಹಿಂದೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ನಾವು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮವಾಗಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾವು ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕೆಳಗೆ ಚಲಿಸಿದಂತೆ, AVCಯ ಕನಿಷ್ಠ ಬಿಂದುವು ಕೊನೆಯ ಬೆಲೆ- ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ SMC ರೇಖೆಯು AVC ರೇಖೆಯನ್ನು ಛೇದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕೆಳಗೆ (ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ) ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿಂದುವನ್ನು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ (ಮುಚ್ಚುವ ಬಿಂದು) ಸ್ಥಗಿತತೆಯ ಬಿಂದು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, LRAC ರೇಖೆಯು ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ಥಗಿತತೆಯ ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ.

4.4.4 ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಥಿತಿ ಬಿಂದು *The Normal Profit and Break-even Point*

ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಲಾಭವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭವೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭವು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಉದ್ಯಮ ಸಾಹಸದ ಸದವಕಾಶ ವೆಚ್ಚವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು ಸಾಧಾರಣ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತ ಗಳಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭ (ಅಸಾಧಾರಣ ಲಾಭ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿದರೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಲಾಭವು ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದು. ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಸಾಧಾರಣ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಮೇಲಿನ ಬಿಂದುವನ್ನು ಸಮ ಸ್ಥಿತಿ ಬಿಂದು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು LRAC ರೇಖೆಯು ಛೇದಿಸುವ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ಕನಿಷ್ಠ ಬಿಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಸಮಸ್ಥಿತಿ ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ. (ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ SAC ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ).

ಸದಾವಕಾಶ ವೆಚ್ಚ *Opportunity cost*

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶ ವೆಚ್ಚದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅವಕಾಶವೆಚ್ಚವು ಎರಡನೇ ಉತ್ತಮ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಗಳಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂ (1000)ಗಳನ್ನು ಹೂಡಲು ತಿರ್ಮಾನಿಸುವಿರಿ ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಸದಾವಕಾಶ ವೆಚ್ಚವೇನು? ನೀವು ಈ ಹಣವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಅದನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅದು ನಿಮಗೆ ಶೂನ್ಯ ಗಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ನೀವು ಬ್ಯಾಂಕ್-1 ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್-2 ರಲ್ಲಿ ರೇವಣಿ ಇಟ್ಟರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡ 10ರ ದರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶೇ.5ರ ದರದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಇತರ ಪರ್ಯಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ -1ರಿಂದ ಪಡೆದ ಬಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರೇ ನೀವು ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಈ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶದ ವೆಚ್ಚವು ಬ್ಯಾಂಕ್-1ರಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ.

4.5 ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

Determinants of a Firm's Supply Curve

ಹಿಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಯಾವುದೇ ಅಂಶವು ಅದರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ನಾವು ಅಂತಹ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

4.5.1 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿ *Technological Progress*

ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸರಕನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಎರಡು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅವು ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ತನ್ನ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ತಂದನಂತರ ಅದೇ ಮಟ್ಟದ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ

ಸಂಘಟನಾ ಹೊಸತನವು ಆದಾನದ ಕಡಿಮೆ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅದೇ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ; ಅಂದರೆ, MC ರೇಖೆಯು ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ (ಅಥವಾ ಕೆಳಕ್ಕೆ) ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ MC ರೇಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ನೀಡಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.

4.5.2 ಆದಾನದ ಬೆಲೆಗಳು *Input Prices*

ಆದಾನಗಳ ಬೆಲೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯು ಸಹ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಆದಾನದ ಬೆಲೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೂಲಿ ದರ) ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಉತ್ಪಾದನಾವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ MC ರೇಖೆ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ (ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ) ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಎಡಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಯಾವುದೇ ನೀಡಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಈಗ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.

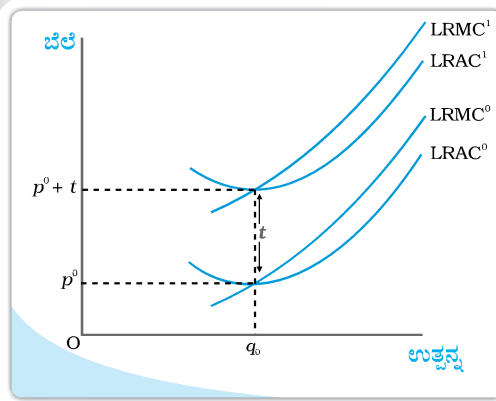
ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ

Impact of a unit tax on supply

ಸರಕು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮಾರಾಟದ ಪ್ರತಿ ಘಟಕದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗೆ ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಹೇರಿದ ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ರೂ. 2 ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಗ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 10 ಘಟಕಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ, ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಒಟ್ಟು ತೆರಿಗೆ $10 \times \text{ರೂ.}2 = \text{ರೂ.}20$ ಆಗಿದೆ.

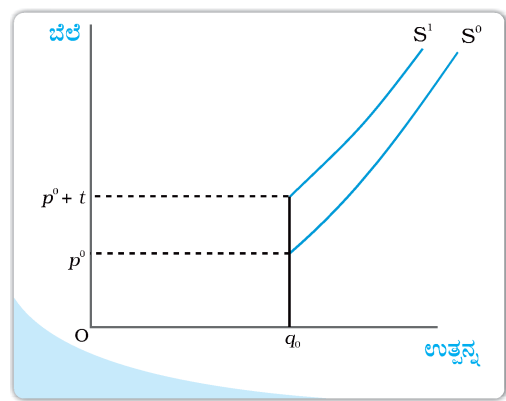
ಒಂದು ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದಾಗ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ? ನಾವು ಈಗ ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.11 ನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಮೊದಲು LRMC₀ ಮತ್ತು LRAC₀ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈಗ, ಸರ್ಕಾರವು ರೂ. 't' ಗಳಷ್ಟು ಘಟಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೇರುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಸರಕಿನ ಪ್ರತಿ ಘಟಕಕ್ಕೆ ರೂ. $t(n)$ ಗಳಷ್ಟು ಘಟಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರಣ, ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಗಳು ರೂ. $t(n)$ ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.11ರಲ್ಲಿ, LRMC₁ ಮತ್ತು LRAC₁ ಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, ಘಟಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ ನಂತರದ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಯ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಕನಿಷ್ಠ LRAC ರೇಖೆಯಿಂದ ಮೇಲೇರುವ LRMC ರೇಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ; ಅಲ್ಲದೇ ಕನಿಷ್ಠ LRAC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.12ನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ S⁰ ಮತ್ತು S¹ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಘಟಕ ತೆರಿಗೆಯು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ; ಯಾವುದೇ ನೀಡಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ, ಈಗ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಉತ್ಪನ್ನದ ಕಡಿಮೆ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.11: ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ

LRAC⁰ ಮತ್ತು LRMC⁰ ಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮೊದಲಿನ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರೂ 't' ಯಷ್ಟು ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದನಂತರ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ LRAC₁ ಮತ್ತು LRMC₁ ಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ರೇಖೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚ ರೇಖೆಯಾಗಿವೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.12: ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ

ಘಟಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮೊದಲು S⁰ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯಾಗಿದೆ. ರೂ t ಗಳಷ್ಟು ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ ನಂತರ S¹ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

4.6 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ Market Supply Curve

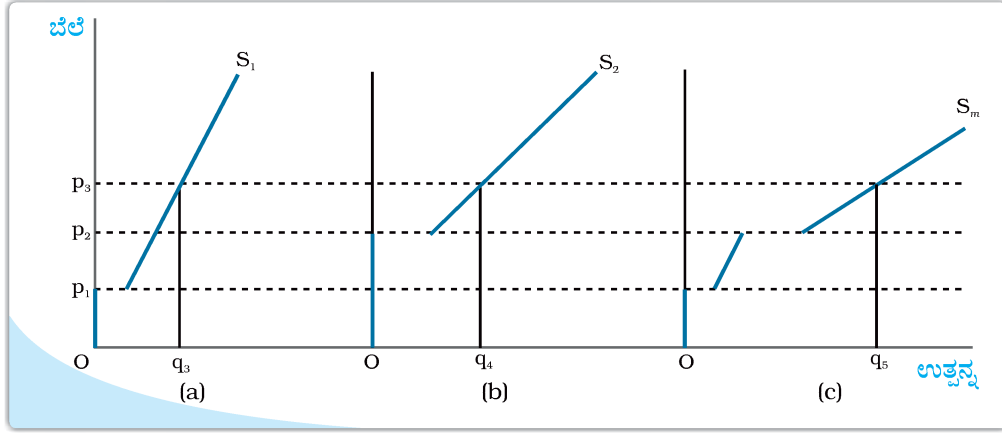
ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ (y-ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ) ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು (x-ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುವಿರಿ? ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ n ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳಿವೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ; ಉದ್ಯಮಘಟಕ 1, ಉದ್ಯಮಘಟಕ 2, ಉದ್ಯಮಘಟಕ 3 ಮತ್ತು ಮುಂತಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರವನ್ನು p ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿರಿಸಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಂತರ, ಸಮಗ್ರವಾಗಿ n ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನವು (ಬೆಲೆ p ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕ 1ರ ಪೂರೈಕೆ) ಪೂರೈಕೆಯಾಗಿದೆ + (ಬೆಲೆ P ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 2ರ ಪೂರೈಕೆ) +...+ (ಬೆಲೆ p ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಾದ n ನ ಪೂರೈಕೆ) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬೆಲೆಯ p ನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ p ನಲ್ಲಿ ಆ ಬೆಲೆಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ಪೂರೈಸಿದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ.

ಈಗ ನಾವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 2 ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿವೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ರೇಖಾಗಣಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಚಿಸೋಣ; ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 1 ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 2. ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ವೆಚ್ಚದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ $\overline{P}_1$ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕ 1 ಏನನ್ನೂ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ $\overline{P}_2$ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕ 2 ಏನನ್ನೂ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. $\overline{P}_1$ ಗಿಂತಲೂ $\overline{P}_2$ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.13ರ ಫಲಕ (ಎ)ದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಘಟಕ 1ರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು S₁ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ; ಫಲಕ (ಬಿ)ದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕ 2ರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು S₂ ಎಷ್ಟು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.13ರ ಪ್ಯಾನೆಲ್ (ಸಿ)ದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು S_m ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ $\overline{P}_1$ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಾಗ, ಎರಡೂ ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮಾಣದ

ಸರಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆಯು ಸಹ ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು P_1 ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಆದರೆ P_2 ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ, ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 1 ಮಾತ್ರ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಸರಕನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆಯು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 1ರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ P_2 ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಎರಡೂ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು P_3 ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳೋಣ (P_3 ಯು P_2 ನ್ನು ಮೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ). ನೀಡಲಾದ P_3 , ಬೆಲೆಗೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 1 q_3 ಘಟಕಗಳಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 2, q_4 ಘಟಕಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬೆಲೆ p_3 ನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ q_5 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ $q_5 = q_3 + q_4$. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ S_m , ಫಲಕ (ಸಿ)ದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ; ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಗಳಾದ S_1 ಮತ್ತು S_2 ಗಳ ಸಮಾನಾಂತರ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾವು S_m ನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.13 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಫಲಕ (ಪ್ಯಾನೆಲ್)

ಪ್ಯಾನೆಲ್ (ಎ) ಉದ್ಯಮಘಟಕ ಒಂದರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾನೆಲ್ (ಬಿ) ಉದ್ಯಮಘಟಕ ಎರಡರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾನೆಲ್ (ಸಿ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಎರಡು ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳ ಸಮಾನಾಂತರ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪೂರೈಕೆಯ ರೇಖೆ ಕೂಡ ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ (ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ), ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಬಲಕ್ಕೆ (ಎಡಭಾಗ) ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಾವು ಈಗ ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ರೇಖಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡೋಣ. ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿವೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸೋಣ: ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 1 ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 2. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿವೆ 1ರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಹೀಗಿದೆ.

$$S_1(p) = \begin{cases} 0 & : p < 10 \\ p - 10 & : p \geq 10 \end{cases}$$

$S_1(p)$ ಸೂಚಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ (1) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ' p ' ಯು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ 10ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಾಗ ಉದ್ಯಮಘಟಕ 1ರ ಉತ್ಪನ್ನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು (2) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ' p ' ಯು 10ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

ಅಥವಾ ಸಮವಾಗಿದ್ದರೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕ 1ರ ಉತ್ಪನ್ನವು $(p-10)$ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮಘಟಕದ 2ರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇದೆ.

$$S_2(p) = \begin{cases} 0 & : p < 15 \\ p - 15 & : p \geq 15 \end{cases}$$

$S_2(p)$ ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು $S_1(p)$ ನಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ, $S_m(p)$, ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಸಂಕಲಿಸುತ್ತದೆ;

$$S_m(p) = S_1(p) + S_2(p)$$

ಆದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥ $S_m(p)$ ಈ ಮುಂದಿನಂತಿದೆ.

$$S_2(p) = \begin{cases} 0 & : p < 15 \\ p - 10 & : p \geq 10 \text{ ಮತ್ತು } p \geq 15 \\ (p - 10) + (p - 15) = (2p - 25) & : p \geq 15 \end{cases}$$

4.7 ಪೂರೈಕೆ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ Price Elasticity of Supply

ಪೂರೈಕೆ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವು ಸರಕಿನ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಪೂರೈಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾಗುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪೂರೈಕೆ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತೆಯನ್ನು e_s ನಿಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು.

$$\text{ಬೆಲೆ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ } e_s = \frac{\text{ಪೂರೈಕೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದ ಶೇಕಡವಾರು ಬದಲಾವಣೆ}}{\text{ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಶೇಕಡವಾರು ಬದಲಾವಣೆ}}$$

$$\frac{\frac{\Delta Q}{Q} \times 100}{\frac{\Delta P}{P} \times 100} = \frac{\Delta Q}{Q} \times \frac{P}{\Delta P}$$

ಇಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ΔP ಯ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸರಕಿನ ಪೂರೈಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ΔQ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಖಚಿತ ಗೊಳಿಸಲು ಕೆಳಗಿನ ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡುಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೈಪೋಟಿಯುತವಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡಿನ ಬೆಲೆಯು 10 ರೂ.ಆಗಿದ್ದಾಗ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ 200 ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಒಂದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆ ರೂ.30ಕ್ಕೆ ಏರಿದಾಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ 1000 ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಗ, ಸರಕಿನ ಪೂರೈಕೆಯ ಶೇಕಡವಾರು ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂದಾಜಿಸಬಹುದು.

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡಿನ ಬೆಲೆ (P)	ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡಿನ ಪ್ರಮಾಣ (Q)
ಹಳೆಯ ಬೆಲೆ : $P_1 = 10$	ಹಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ : $Q_1 = 200$
ಹೊಸ ಬೆಲೆ : $P_2 = 30$	ಹೊಸ ಪ್ರಮಾಣ : $Q_2 = 1000$

$$\begin{aligned}
\text{ಪೂರೈಕೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದ ಶೇಕಡವಾರು ಬದಲಾವಣೆ} &= \frac{\Delta Q}{Q_1} \times 100 \\
&= \frac{Q_2 - Q_1}{Q_1} \times 100 \\
&= \frac{1000 - 200}{200} \times 100 \\
&= 400
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\text{ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಾದ ಶೇಕಡವಾರು ಬದಲಾವಣೆ} &= \frac{\Delta P}{P_1} \times 100 \\
&= \frac{P_2 - P_1}{P_1} \times 100 \\
&= \frac{30 - 10}{10} \times 100 \\
&= 200
\end{aligned}$$

$$\text{ಆದುದರಿಂದ ಪೂರೈಕೆ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತೆ, } e_s = \frac{400}{200} = 2$$

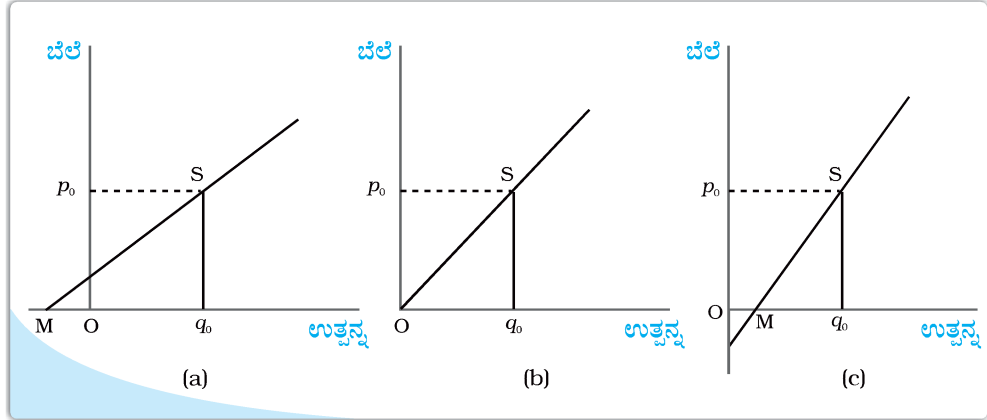
ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಲಂಬವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಪೂರೈಕೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಲೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರೆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವಾಗ, ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಳದೊಂದಿಗೆ, ಪೂರೈಕೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಅದರಿಂದ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವದಂತೆಯೇ ಬೆಲೆ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವವು ಕೂಡ ಘಟಕಗಳಿಂದ (ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಂದ) ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜ್ಯಾಮಿತೀಯ ವಿಧಾನ *The Geometric Method*

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 4.14ನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಫಲಕ (ಎ) ಯು ಸರಳರೇಖಾ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. 'S' ಬೆಲೆ ಬಿಂದು ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ. ಬೆಲೆ ಅಕ್ಷವನ್ನು ಅದರ ಧನಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಸರಳ ರೇಖೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದಂತೆ ಅದು M ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಕ್ಷವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅದರ ಋಣಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. 'S' ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು Mq_0 / Oq_0 ಅನುಪಾತದಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ 'S' ನ ಯಾವುದೇ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ, Mq_0 / Oq_0 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವವು 1ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು.

ಫಲಕ (ಸಿ) ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸರಳ ರೇಖಾ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು S ಎನ್ನುವುದು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅದರ ಧನಾತ್ಮಕ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುವ M ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ಅಕ್ಷವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತದೆ. ಪುನಃ S ನಲ್ಲಿ ಈ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು Mq_0 / Oq_0 ದ ಅನುಪಾತದಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ, $Mq_0 < Oq_0$, $e_s < 1$ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ 'S' ಯಾವುದೇ ಬಿಂದುವಾಗಬಹುದು, ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ $e_s < 1$ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈಗ ನಾವು ಫಲಕ (ಬಿ)ಯನ್ನು ನೋಡೋಣ ಇಲ್ಲಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಮೂಲದ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೇ ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ M ಬಿಂದುವು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಂದರೆ, Mq_0 ವು Oq_0 ಗೆ ಸಮನಾಗಿದೆ. ಬಿಂದು S ನಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಲೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವವು 'S' ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ $0q_0 < 0q_0$ ಅನುಪಾತದಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ, ಇದು 1ಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಳ ರೇಖೆಯ ಯಾವುದೇ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ, ಮೂಲದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವವು ಒಂದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ರೇಖಾಚಿತ್ರ 4.14 ಸರಳ ರೇಖೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಫಲಕ(ಎ), ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ (e_s) Sನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಫಲಕ (ಬಿ), ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ (e_s)ವು Sನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿದೆ. ಫಲಕ (ಸಿ), ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ (e_s) ವು Sನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ.

- ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.
- ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಸರಕಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ ಬರುವುದೇ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ.
- ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಕ್ಕೆ, ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಕ್ಕೆ, ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ರೇಖೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ; ಇದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಮನಾಂತರ ರೇಖೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕವು ಗಳಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಭರಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಲಾಭ.
- ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದಾಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶರತ್ತುಗಳು ಈಡೇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
 - i. $p = \text{SMC}$ (ಬೆಲೆ MR SMC ಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ)
 - ii SMC (ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚ)ವು ಇಳಿಮುಖವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
 - iii $p > \text{AVC}$ (ಬೆಲೆಯು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ)
- ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಲಾಭವು ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದಾಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶರತ್ತುಗಳು ಈಡೇರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
 1. $p = \text{LRMC}$ (ಬೆಲೆ MR ಯು LRMC ಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ)
 - 2 LRMC (ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚ) ವು ಇಳಿಮುಖವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ

3. $p > LRAC$ (ಬೆಲೆಯು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಬದಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ)
 - ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಯಿಂದ ಮೇಲೇರುವ SMC ರೇಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಕನಿಷ್ಠ $LRAC$ ಯಿಂದ ಮೇಲೇರುವ ಮತ್ತು $LRMC$ ರೇಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ $LRAC$ ಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಉದ್ಯಮಘಟಕ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳದ (ಇಳಿಕೆಯು) ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ (ಬಲಕ್ಕೆ) ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಘಟಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಎಡಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುವುದು.
 - ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯು ಉದ್ಯಮಘಟಕಗಳ ಸಮನಾಂತರ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಗಳ ಸಂಕಲನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ಒಂದು ಸರಕಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಾದ ಶೇಕಡವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸರಕುಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಬೆಲೆ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ.

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿ

ಆದಾಯ, ಲಾಭ

ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ

ಪೂರೈಕೆ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ

1. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವುವು?
2. ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?
3. ಬೆಲೆ ರೇಖೆ ಎಂದರೇನು ?
4. ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೇಖೆಯು ಮೇಲ್ಮುಖ ಇಳಿಜಾರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸರಳ ರೇಖೆಯಾಗಿದೆ ಏಕೆ? ರೇಖೆಯು ಏಕೆ ಮೂಲದಿಂದ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ?
5. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯಕ್ಕಿರುವ ಸಂಬಂಧವೇನು?
6. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಸೀಮಾಂತ ಆದಾಯಕ್ಕಿರುವ ಸಂಬಂಧವೇನು?
7. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಶರತ್ತುಗಳು ಈಡೇರಬೇಕು?
8. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು

?

ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.

9. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಸೀಮಾಂತ ವೆಚ್ಚವು ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.
10. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ AVC ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ ಧನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.
11. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ (AC) ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ ಧನಾತ್ಮಕ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.
12. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಎಂದರೇನು?
13. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆ ಎಂದರೇನು?
14. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ?
15. ಘಟಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ?
16. ಆದಾನಗಳ ಬೆಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಬೀರುತ್ತದೆ?
17. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಹೇಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಬೀರುತ್ತದೆ?
18. ಬೆಲೆ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತೆಯ ಅರ್ಥವೇನು? ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ?
19. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಸರಕಿನ ಪ್ರತಿ ಘಟಕದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ರೂ 10 ಇದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ, ಸೀಮಾಂತ ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ

ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ	TR	MR	AR
0			
1			
2			
3			
4			
5			
6			

2

?

20. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಪಟ್ಟಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರತಿ ಹಂತದ ಲಾಭವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರಕಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ	TR (Rs)	TC (Rs)	Profit (Rs)
0	0	5	
1	5	7	
2	10	10	
3	15	12	
4	20	15	
5	25	23	
6	30	33	
7	35	40	

21. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿಯುತ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರಕಿನ ಬೆಲೆ ರೂ 10 ಎಂದು ನೀಡಿದೆ ಪ್ರತಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟದ ಲಾಭವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಮಾರಾಟದ ಉತ್ಪನ್ನ	TC(Rs)
0	0
1	15
2	22
3	27
4	38
5	49
6	63
7	81
8	81
9	101
10	123

22. ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೊಂದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ SS_1 ಕಂಬಗಳು ಒಂದನೇ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಮತ್ತು SS_2 ಕಂಬಗಳು ಎರಡನೇ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ

ಬೆಲೆ (Rs)	SS_1 (units)	SS_2 (units)
0	0	0
1	0	0
2	0	0
3	1	1
4	2	2
5	3	3
6	4	4

?

23. ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿವೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ SS_1 ಮತ್ತು SS_2 ಕಂಬಸಾಲುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 1 ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ 2 ರ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ.

ಬೆಲೆ (Rs)	SS_1 (kg)	SS_2 (kg)
0	0	0
1	0	0
2	0	0
3	1	0
4	2	0.5
5	3	1
6	4	1.5
7	5	2
8	6	2.5

24. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಮೂರು ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳಿವೆ ನೀಡಿರುವ ಕೋಷ್ಟಕವು ಒಂದನೇ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ

ಬೆಲೆ(Rs)	SS_1 (units)
0	0
1	0
2	2
3	4
4	6
5	8
6	10
7	12
8	14

25. ಒಂದು ಸರಕಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ರೂ 10 ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು 50 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ 15 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಉದ್ಯಮಘಟಕವು 150 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತದೆ ಆಗ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವೇನು?
26. ಒಂದು ಸರಕಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯು ರೂ 5 ರಿಂದ 20 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ಪ್ರಮಾಣ 15 ಘಟಕಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ರೇಖೆಯ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತೆ 0.5 ಆದರೆ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನ ಹಂತಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
27. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರ ರೂ 10 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಘಟಕವು 4 ಘಟಕಗಳಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ 30 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಪೂರೈಕೆ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತೆ 1.25 ಆಗಿದೆ. ಹೊಸ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ?

2

